

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 94.218 van 22 maart 2001
in de zaak A. 95.491/VII-22.800.**

In zake : Josephus BOLS,
die woonplaats kiest bij
Advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat H. LANGE,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Schermersstraat 30.

DE VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Josephus BOLS
op 11 september 2000 heeft ingediend om de schorsing te
vorderen van de tenuitvoerlegging van "het besluit van
de Vlaamse minister van leefmilieu en landbouw genomen
op 8 juli 2000 houdende uitspraak over het beroep
aangetekend tegen de beslissing nr. 2/MLAV1/93-11/MV/PD
van 1 juli 1993 van de bestendige deputatie van de
provincieraad van Antwerpen houdende het gedeeltelijk
verlenen van de vergunning aan Josephus BOLS,
Kijkverdriet 7 te 2380 Ravels, om een varkensbedrijf te
2380 Ravels, Kijkverdriet 7, uit te breiden";

Gelet op de wetten op de Raad van State,
gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de
artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen;

Gelet op de beschikking van 3 januari 2001
waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 januari
2001;

Gelet op de beslissing van 12 januari 2001
waarbij de behandeling van de zaak wordt uitgesteld tot
de openbare terechtzitting van 8 februari 2001;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter
M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat
H. SEBREGHTS die verschijnt voor verzoeker en van
Advocaat M. BALLON die, loco Advocaat H. LANGE
verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur
E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. Overwegende dat de feitelijke gegevens van
de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 18 oktober 1976 verleent het college van
burgemeester en schepenen van de gemeente Oud-Turnhout
aan verzoeker een vergunning voor het uitbaten van twee
varkensstallen gelegen te Oud-Turnhout, Kijkverdriet, en
zulks voor een termijn van twintig jaar.

1.2. Op 4 februari 1993 neemt de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen akte van de aangifte door verzoeker van de exploitatie te Ravels, (Oud-Turnhout), Kijkverdriet 7, van :

- stallen voor 600 gespeende varkens;
- stallen voor 1.100 niet-gespeende biggen;
- opslag van 1.030 m³ dierlijke mest;
- elektromotoren van samen 11,8 kW.

De aktenaamde geldt als vergunning tot exploiteren.

1.3. Op 1 maart 1993 dient verzoeker bij de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen de milieuvergunningsaanvraag in die uiteindelijk zal leiden tot de thans bestreden beslissing, en die ertoe strekt het varkensbedrijf gelegen te Ravels, Kijkverdriet 7, uit te breiden met :

- 1.300 mestvarkens (tot 1.900 varkens);
- opslagplaatsen voor 4.023 m³ dierlijke mest;
- silo's voor 36 ton veevoeders;
- ondergrondse opslagplaats van 5.000 liter gasolie;
- lozing van huishoudelijk afvalwater in oppervlaktewateren.

1.4. Met een besluit van 1 juli 1993 wordt de aanvraag grotendeels geweigerd. Er wordt met name geen vergunning verleend voor de uitbreiding met 1.300 mestvarkens en bijkomende opslag van 4.023 m³ mest; de rest van de aanvraag wordt wel ingewilligd.

1.5. Verzoeker gaat tegen dit weigeringsbesluit in beroep bij de Vlaamse minister bevoegd voor het leefmilieu, die evenwel met een besluit van 18 januari 1994 het deputatiebesluit van 1 juli 1993 bevestigt.

1.6. Tegen dit ministerieel besluit stelt verzoeker bij de Raad van State een vordering tot schorsing en een annulatieberoep in. De vordering tot

schorsing wordt verworpen met het tussenarrest nr. 48.539 van 12 juli 1994, doch met het arrest nr. 84.673 van 13 januari 2000 wordt het annulatieberoep gegrond bevonden, waarna de procedure van het administratief beroep hernomen wordt.

1.7. Tijdens deze beroepsprocedure wordt verzoeker gehoord door de provinciale milieuvergunningscommissie, en bij die gelegenheid overhandigt hij een nota waarin hij een wijziging vraagt van zijn vergunningsaanvraag. Hij vraagt thans 180 zeugen en 1.300 mestvarkens (in plaats van 200 zeugen en 1.700 mestvarkens), teneinde te kunnen voldoen aan de vigerende wetgeving.

1.8. Op 8 juli 2000 neemt de tegenpartij de thans bestreden beslissing : het deputatiebesluit van 1 juli 1993 wordt andermaal bevestigd.

1.9. Het weze genoteerd dat, terwijl het annulatieberoep tegen het ministerieel besluit van 18 januari 1994 hangende was, verzoeker een nieuwe milieuvergunningsaanvraag heeft ingediend die ertoe strekte het aantal zeugen te wijzigen en het aantal varkens uit te breiden met 599 stuks, tot een totaal van 1.199 gespeende varkens waarvan 149 zeugen en 1.050 mestvarkens.

Bij besluit van 13 juli 1995 willigde de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen deze aanvraag in, voor een termijn verstrijkend op 1 september 2011.

Weliswaar stelde de Vlaamse Landmaatschappij beroep in, doch met een ministerieel besluit van 25 januari 1996 werd dit beroep verworpen, waardoor de vergunning die de bestendige deputatie verleende definitief is geworden.

2. Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1. Overwegende dat verzoeker, wat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft, volgend betoog geeft :

"Door de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing lijdt verzoeker een ernstig moreel nadeel, gelet op het immorele karakter van de onwettigheid waardoor de bestreden beslissing is aangetast. Zoals verzoeker uitgebreid heeft aangetoond bij de bespreking van het eerste middel is de door hem gevraagde vergunning hem door de minister geweigerd met als enig motief dat het inwilligen van de vergunningsaanvraag een stijging van de mestproductie met zich zou brengen. De minister steunt hiervoor op een foute berekening van de thans vergunde mestproductie, te wijten aan een onzorgvuldige toepassing van de wet. Dit klemmt des te meer nu verzoeker reeds eerder, met betrekking tot dezelfde vergunningsaanvraag, het slachtoffer was van een onwettige beslissing van de minister en dat hij 7 jaar heeft moeten wachten op de vernietiging van deze onwettige beslissing door de Raad van State. Onmiddellijk wordt hij met een nieuwe onwettige beslissing geconfronteerd, waardoor hij zich ernstig vragen zal stellen bij de werking van de rechtstaat. In die zin is het niet alleen verzoeker die een nadeel dreigt te lijden door de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing, maar ook de maatschappij in haar geheel, aangezien het geloof en het vertrouwen in de rechtstaat een belangrijke pijler is van deze maatschappij. Wanneer het vertrouwen van haar leden in de rechtstaat aan het wankelen wordt gebracht, dan lijdt ook de maatschappij een ernstige schade die moeilijk te herstellen valt.

2. Indien de bestreden beslissing niet zou worden geschorst, dan zal verzoeker na al die jaren nog altijd geen rendabel varkensbedrijf kunnen uitbaten. Er zij op gewezen dat de beoogde verandering van het huidig bedrijf bedoeld was om op een redelijk

inkomstenniveau een gesloten varkensbedrijf uit te baten. Gelet op de gevaren van het aankopen en verkopen van levende varkens, met name voor wat betreft de bestrijding van varkenspest, is het omvormen van bestaande bedrijven naar gesloten bedrijven een lovenswaardig streefdoel, dat ten andere verwerkt is in de regelgeving van het mest-decreet en zijn uitvoeringsbesluiten. Uiteraard moet dit gebeuren op een niveau dat verzoeker voldoende inkomsten kan puren uit deze bedrijvigheid. Er zij op gewezen dat het varkensbedrijf de enige bron van inkomsten van verzoeker betreft. Hem veroordelen om minstens tot 2005 (vooropgesteld einde van het standstill-beginsel) een onvolwaardig bedrijf uit te baten, maakt de overlevingskansen van zijn bedrijf zeer precair. Dit is des te problematischer, nu de zoon van verzoeker landbouwonderwijs heeft gevolgd en zijn vader zal opvolgen aan het hoofd van het bedrijf. Aangezien verzoeker nog een flink aantal jaren van de pensioenleeftijd verwijderd is, zullen vader en zoon gedurende een aantal jaren het bedrijf samen uitbaten. De huidige omvang van het bedrijf is nauwelijks voldoende om als inkomen voor één persoon te dienen, laat staan voor twee. Mocht de bestreden beslissing niet geschorst worden, dan zal de zoon van verzoeker trouwens ook geen VLIF-steun kunnen bekomen, waardoor het zeer moeilijk voor hem zal zijn om de verdere uitbouw en uiteindelijk overname van het bedrijf te financieren. Daardoor dreigen de landbouwstudies die de zoon van verzoeker gevolgd heeft, een maat voor niets te worden. Ook de reeds gedane investeringen dreigen hun nut te verliezen. De economische leefbaarheid van het bedrijf van verzoeker alsook de toekomst van zijn gezin, met inbegrip van de professionele toekomst van zijn zoon komen door de bestreden beslissing op de helling te staan.

3. Een schorsing van de bestreden beslissing zal voor de vergunningverlenende overheid een ernstig signaal zijn dat de door haar genomen beslissing onwettig is. Zij zal er dan eerder toe gebracht worden om het dossier van verzoeker opnieuw te bekijken, de bestreden beslissing in te trekken en te vervangen door een wettelijke beslissing";

2.2. Overwegende dat de verwerende partij volgende repliek geeft :

"1. Verzoeker sub. 1 houdt voor dat hij 'een ernstig moreel nadeel' lijdt, gezien het 'immorele karakter' waarmee de bestreden beslissing zou zijn aangetast.

Men ziet niet in hoe de weigering van een vergunningsaanvraag een immoreel karakter zou kunnen hebben.

De loutere afwijzing op zich, zelfs wanneer zulks ten tweede male gebeurt in één zelfde vergunningsdossier, volstaat niet om van een moreel nadeel in hoofde van de aanvrager te gewagen, nog minder van een ernstig moreel nadeel dat moeilijk te herstellen zou zijn.

Als die redenering zou worden gevolgd dan zou elk verzoek dat gesteund is op middelen die eventueel ernstig zouden bevonden worden, onvermijdelijk aanleiding moeten geven tot een schorsingsbesluit, want er is wellicht steeds in min of meerdere mate een bepaald moreel leed dat men ondervindt bij een ongunstige beslissing van de overheid, m.a.w., in de stelling van verzoekende partij is er sowieso en per definitie altijd een moeilijk te herstellen ernstig (moreel) nadeel, van zodra een voor de verzoeker ongunstige beslissing wordt genomen door een overheidsorgaan.

Aldus zou de bijkomende voorwaarde van het moeilijk te herstellen nadeel, voorzien in artikel 17 § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State eigenlijk dode letter worden, vermits deze tweede voorwaarde altijd zou verwezenlijkt zijn.

Dit was duidelijk niet de bedoeling van de wetgever.

Als er al sprake zou zijn van een zeker moreel nadeel, wordt zulks ruimschoots goedge maakt door de genoegdoening die men zal ondervinden wanneer later tot de annulatie zou worden beslist.

Trouwens, indien er al sprake zou kunnen zijn in casu van een moreel leed, is het alleszins geen moeilijk te herstellen moreel leed.

In fine van sub. 1 schijnt verzoeker te betogen dat ook de maatschappij een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou lijden : verzoeker is zeker niet bevoegd zich op te werpen als de verdediger van belangen van de maatschappij, zulks voor zover deze belangen al zouden geschonden zijn door een overheidsbeslissing i.v.m. een individueel belang, quod non.

2. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat verzoeker minstens reeds sedert 1976 ter plaatse een varkensbedrijf uitbaat, dat in de loop der jaren trouwens herhaaldelijk werd uitgebreid (zie de diverse vergunningen).

Het is toch wel weinig waarschijnlijk dat het bedrijf al die jaren dermate onrendabel zou geweest zijn dat, door nu de schorsing niet te bevelen, het voortbestaan van dit bedrijf plots precair zou worden.

Minstens zijn de uiteengezette beweringen door niets bewezen.

Het vereiste van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel is niet aangetoond";

2.3.1. Overwegende dat, wat het door verzoeker aangevoerd moreel nadeel betreft, het bestreden besluit niet werd genomen wegens een vanuit moreel oogpunt laakbaar gedrag van verzoeker, maar zoals verzoeker zelf aangeeft, omdat de vergunning een stijging van de mestproductie zou meebrengen, hetgeen volgens de vigerende wetgeving niet is toegelaten; dat, zelfs in de hypothese dat de grief van verzoeker dat de minister een berekeningsfout zou hebben gemaakt inzake de mestproductie terecht is, het alsdan gaat om een louter technische aangelegenheid, waaraan moraliteit volkomen vreemd is; dat de door verzoeker aangevoerde teloorgang van de rechtstaat niet alleen niet als een persoonlijk nadeel voor verzoeker kan worden aangemerkt, maar dat ook bezwaarlijk kan worden aangenomen dat de bestreden beslissing de rechtstaat ondermijnt; dat verzoeker nergens het bewijs levert van zijn bewering ter terechtzitting, dat de verwerende partij met opzet de reglementering op een onjuiste wijze toepast;

2.3.2. Overwegende dat verzoekers bewering dat hij ten gevolge van het bestreden besluit geen rendabel bedrijf kan uitbaten, met alle gevolgen vandien voor de toekomst van zijn zoon, door geen enkel stavingsstuk wordt onderbouwd; dat daarenboven verzoeker sedert het deputatiebesluit van 13 juli 1995 over vergunningen beschikt om volgende dierenaantallen te behouden : 1.199 gespeende varkens, waarvan 149 zeugen en 1.050 mestvarkens en 1.100 niet-gespeende biggen; dat verzoeker met zijn onderhavige vordering ambieert om 31 zeugen en 250 mestvarkens meer te houden; dat verzoeker niet aantoot en dat bezwaarlijk zonder meer kan worden aangenomen dat dergelijk klein verschil qua dierenaantallen een substantiële invloed zal hebben op de rendabiliteit van verzoekers inrichting; dat

overigens wordt vastgesteld dat meer dan vijf jaar na het deputationbesluit van 13 juli 1995, ondanks de beweerde onrendabiliteit, verzoekers inrichting nog steeds in bedrijf is;

2.3.3. Overwegende dat de mogelijkheid tot heroverweging niet aantoonde dat het aangevoerd nadeel ernstig en moeilijk te herstellen is;

2.4. Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede voorwaarde gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op tweeëntwintig maart tweeduizend en
een, door :

Mevr. M.-R. BRACKE,
Mevr. A. WIJNANTS,

kamervoorzitter,
griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.